

chází, a přiznati jim výši tu jako další odškodné podle § 30 zák. čís. 30/78 ř. z. V tom, že nižší soudy při stanovení odškodného nepřihlížely ani k této újmě ani k převodnímu poplatku, nýbrž vzaly za základ určení odškodného jen znalecký posudek, který uvedené dvě okolnosti pomíjí, jest spatřovati v tomto případě nezákonnost, kterou je stíženo již řízení v první stolici.

Čís. 14611.

Pojišťovací smlouva.

Lhůta, do níž jest soudně uplatniti nárok na zaplacení první premie, je propadlá.

Strany mohou umluviti, že smlouva trvá dále, i když nebyla první premie v propadlé lhůtě zaplacená.

Byla-li doba splatnosti první premie smluvně odsunuta, jest počítati dobu, v níž jest uplatniti soudně nárok na zaplacení premie, ode dne nově smluvené splatnosti.

(Rozh. ze dne 10. října 1935, Rv II 868/33.)

Žalující uzavřel se žalující pojišťovnou dvě pojišťovací smlouvy, jednu proti havarii, druhou proti povinnému ručení. První premie byla splatna dne 27. února 1931. Podle pojišťovacích podmínek měl býti nárok na zaplacení první premie přiveden k platnosti u soudu do 3 měsíců po její splatnosti, jinak platilo, že se ustoupilo od smlouvy. Dopisem ze dne 10. března 1931 požádal žalovaný pojišťovnu o posunutí splatnosti první premie do dne 1. května 1931, kteréžto žádosti pojišťovna vyhověla. Dopisnicí ze dne 2. července 1931 otázel se žalovaný pojišťovny, dodrží-li ujednání, které uzavřel s jejím zástupcem Ch-em. Pojišťovna dopisem ze dne 12. září 1931 odpověděla, že další poshovění povolití nemůže, načež žalovaný pojistky vrátil s dopisem ze dne 17. listopadu 1931, že pojistky ruší, poněvadž pojišťovna nemůže dodržeti podmínky, které s jejím zástupcem ujednal. Dle všeobecných pojišťovacích podmínek je k zvláštním ujednáním zapotřebí písemné formy a pojišťovna nesvolila k ujednání nevyznačenému na pojistce. Nižší soudy zamítly žalobu na zaplacení dlužných premií, podanou dne 13. ledna 1932 vyslovivše, že pojišťovací smlouvy zanikly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Podle všeobecných pojišťovacích podmínek musí se nárok na první prémii přivést k platnosti do 3 měsíců ode dne splatnosti u soudu, jinak má se za to, že se ustoupilo od smlouvy. Žalující soudí, že toto ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek bylo vyloučeno větou, obsaženou v žádosti žalovaného ze dne 10. března 1931 o odklad placení do 1. května 1931, jež zní doslovně takto: »Běru na vědomí, že tato Vaše pohledávka podléhá ustanovení všeobec. obč. zák.« Než k vývodům žalující nelze přisvědčiti. Citovaná věta jest nejasná a nelze v ní hledati smysl, který mu přikládá žalující, protože by byl na újmu žalovanému a odporoval by zásadě poctivých styků v obchodě (§§ 914 a 915 obč. zák.). Platí zde proto, že zažalované premie jsou první premie, že byly splatné dne 1. května 1931 a že

případ dlužno posuzovati podle všeobecných pojišťovacích podmínek, jakožto podkladu smluvního poměru stran. Protože premie byly splatné dne 1. května 1931, uplynula tříměsíční lhůta k uplatnění nároku na jejich zaplacení dnem 1. srpna 1931. Žaloba byla podána teprve dne 13. ledna 1932, tedy již dávno po uplynutí tříměsíční lhůty. Právem tedy vyslovil první soud k mezitimnímu návrhu žalovaného zjištění, že pojišťovací smlouva zanikla neuplacením nároku u soudu do 3 měsíců po jejich splatnosti, a žalobu domáhající se jejich zaplacení zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle § 7 (3) všeobecných pojišťovacích podmínek pro pojištění silostrojů a podle stejného v podstatě znění čl. 10 (3) všeobecných podmínek pro pojištění povinného ručení, neuplatní-li se u soudu nárok na první premii do 3 měsíců od dne splatnosti, má se za to, že se upustilo od smlouvy. Tu nejde jen o právní domněnku, nýbrž o propadnou lhůtu, jejímž marným uplynutím samočinně nastává zrušení pojišťovací smlouvy (srov. rozh. čís. 12194 sb. n. s.), není-li ovšem mezi stranami ujednáno, že pro tentokráte má sejít s tohoto ustanovení pojišťovacích podmínek a že tudíž smlouva trvá dále, přes to, že nebyla první premie zaplacená (srov. rozh. čís. 11155 sb. n. s. Výslovného ujednání tohoto obsahu nebylo, a dovoatelka se marně snaží dolíčiti, že v tom smyslu podepsal žalovaný prohlášení ze dne 10. března 1931. Dotyčná věta tohoto prohlášení není určitá. Běře-li v ní žalovaný na vědomí, že tato pohledávka podléhá ustanovení všeob. obč. zák., t. j. pohledávka na pojistném, o jejíž odklad k zaplacení do 1. května 1931 současně žádal, neprojevil tím ještě, že jsou vyloučeny účinky, které všeobecné pojišťovací podmínky pojí nikoliv přímo se samou pohledávkou, nýbrž a další skutečností, totiž neuplatní-li ji soudně pojišťovna ve lhůtě 3 měsíců. Strany smluvně sice odsunuly dobu splatnosti první premie na 1. květen 1931, čímž také posunuta ona tříměsíční lhůta k soudnímu uplatnění nároku na premii, avšak, jak z předchozího plyne, neodstranily tím uvedené následky, jež se pojí k tomu, nebyla-li tato lhůta zachována.

Čís. 14612.

K § 1 zák. ze dne 10. června 1869 čís. 113 ř. z.

Vklad, jehož vydání je vázáno na povolení soudu, může být vydán jen na základě soudního usnesení opatřeného mimo jiné podpisem soudce; neznalostí této náležitosti se nemůže nikdo omlouvat.

(Rozh. ze dne 10. října 1935, Rv II 1083/33.)

Při projednávání pozůstalosti po Františku D-ovi připadla žalobkyni k úhradě alimentární pohledávky Libuše K-ové vkladní knížka, vydaná žalovaným družstvem. Pozůstalost, kterou prováděl notář Dr. Ladislav P. jako soudní komisař, byla také odevzdána. Dopisem ze dne